

Som leder af rådgivnings- og behandlingsstedet Dansk Anti-Stalking Center, og i forbindelse med behandling af den kommende lov vedr. tilhold, opholdsforbud og bortvisning, fremsender jeg dette brev angående interventionsbehov for stalkingramte i Danmark – samt en vedhæftet projektbeskrivelse.

Stalking

- Stalking rammer hver 10. voksne kvinde eller mand - og berører gennemsnitligt 21 personer i den udsattes netværk – herunder de udsattes børn.
- Stalking har store menneskelige omkostninger med tab af sociale relationer, sygdomsudvikling og arbejdsledighed, med stor risiko for social- og arbejdsmæssig marginalisering.
- Stalking der anerkendes som psykisk vold – udvikler sig i 48 % af tilfældene til fysisk vold – herunder er 5 % af volden rettet mod de udsattes sociale netværk. Det er kendt at en betydelig andel af såvel drabsforsøg som reelle drab på kvinder, begået af en mandlige ekspartner, er forudgået af stalking.
- Stalking er et alvorligt samfundsmæssigt problem som kræver handling, ikke mindst gennem en specifik og målrettet intervention, der henvender sig til den brede målgruppe af begge køn - uanset relationstype.

I indeværende år har Dansk Anti-Stalking Center oplevet langt *mere end en fordobling* af henvendelser om råd, vejledning og behandling, - behovet er derfor stærkt stigende.

Dansk Anti-Stalking Center – specialiseret interventionscenter

Dansk Anti-Stalking Center adskiller sig fra andre kriserådgivninger og krisecentre som i det væsentlige bygger på; frivilligt arbejde, er målrettet voldsramte, eller skilsmisse/kriseramte mænd, og ofte med behov for døgnophold for begge grupper. Dansk Anti-Stalking Center som er centralt beliggende i København, er en ambulans indsats, med specialviden og erfaring med stalkingramte af begge køn, uanset tidligere relation til krænkeren. Som specialiseret indsats tilbyder Dansk Anti-Stalking Center professionel rådgivning og psykolog-behandling til den brede målgruppe af stalkingramte og deres netværk, ligesom Centret tilbyder rådgivning og vejledning til det relevante fag-netværk af sagsbehandlere, rådgivere, jurister, m.fl.

Projekt Dansk Anti-Stalking Center

Med forventet vedtagelse af lovforslaget vedr. tilhold, opholdsforbud og bortvisning, der anerkender og definerer stalking, forventes et øget fokus på problematikken – og dermed en yderligere søgning til Dansk Anti-Stalking Center med henblik på rådgivning og behandling. Projekt Dansk Anti-Stalking Center, er derfor tvungende nødvendigt og meget relevant – da det netop henvender sig til den brede målgruppe og derved matcher behovet for råd, støtte og behandling.

Projekt Dansk Anti-Stalking Center, der bygger på Centrets erfaringer, har som målsætning er at råde, hjælpe og styrke de stalkingramte og deres netværk, at reducere og eliminere følgevirkninger af stalking og derved forebygge at mennesker får ødelagt deres liv. Projektets interventionsmodel har et grundlæggende fokus på at fastholde og styrke den enkeltes selvforståelse og handleevne, at sikre den enkeltes tryghed og daglige funktionsevne – og at styrke af det vigtige sociale netværk. Det er en del af projektets formål at reducere stalkingens omfang og derved at forebygge vold.

Jeg håber at dette brev har skærpet din interesse, og at du har lyst til at læse projektet i sin helhed, på den vedhæftede fil.

Med venlig hilsen

Lise Linn Larsen

Dansk Anti-Stalking Center

Projekt - Dansk Anti-Stalking Center

1. Baggrund

På baggrund af Dansk Anti-Stalking Forenings erfaringer med et stærkt stigende behov for intervention til stalkingramte, og som følge af et tæt samarbejde med den humanitære organisation Askovgården, blev Dansk Anti-Stalking Center etableret som en selvstændig enhed i Askovgården i juni 2011. Centret er uafhængig af Dansk Anti-Stalking Forening.

Dansk Anti-Stalking Center tilbyder specialiseret professionel rådgivning og behandling til stalkingramte kvinder og mænd samt deres netværk, herunder deres børn, uanset parternes tidligere relation. Derudover tilbydes rådgivning og vejledning til fagpersoner, der kommer i berøring med stalkingramte.

Dialog mod vold, der ligeledes er en selvstændig enhed i Askovgården, er en tæt samarbejdspartner til Dansk Anti-Stalking Center. I Dialog mod vold, hvor man blandt andet arbejder med stalkere i behandling, har man gennem det seneste år oplevet et stigende behov for at kunne henvise stalkingramte til et relevant interventionstilbud, med henblik på råd, hjælp og behandling. Det tætte samarbejde mellem Dialog mod vold og Dansk Anti-Stalking Center, som har fokus på både offer og krænker i indsatsen, har blandt andet til formål i at bryde og forebygge stalking.

Projektstøtten går til at råde, vejlede og behandle stalkingramte og deres netværk, til rådgivning og vejledning af professionelle fag-netværk, til forebyggende arbejde og til metodeudvikling indenfor rådgivnings- og behandlingsfeltet af stalkingramte.

Der ansøges om støtte til et treårigt projekt i Dansk Anti-Stalking Center. Dette initiativ vil være det første af sin art i Danmark.

Stalking

Stalking – altså chikane, forfølgelse, overvågning og trusler, defineres som: *"en konstellation af uønskede kontaktforsøg, hændelser og adfærd, der påføres et menneske, som af den udsatte opleves som gentagen påtrængende og intimiderende"* (Dansk Anti-Stalking Forening 2011).

Stalking er et alvorligt socialt problem som rammer både kvinder og mænd (20%) uanset relationstypen mellem stalker og offer som kan være; eks partnere, tidligere venner, naboer, kollegaer, bekendte, familie, professionelle (behandler/klient), eller en helt fremmede (Larsen: 2010). Stalking betragtes som *psykisk vold*, men omfatter også *fysisk vold* i 48 % af de undersøgte tilfælde – herunder 5 % vold mod pårørende/det sociale netværk (Ibid). Der findes endnu *ingen* danske undersøgelser af omfanget, men international forskning, herunder Sverige, peger på at hver 10. voksne udsættes for stalking på et tidspunkt i deres liv (Budd & Mattison: 1998, Andersson & Holmberg: 2006).

2. Projektets formål

- At *rådgive, støtte og behandle* stalkingramte, og deres børn, samt deres pårørende/sociale netværk
- At udvikle en *idealmode* for rådgivning og behandling af stalkingramte og deres pårørende og øvrige netværk, som ligeledes er til gavn for andre relaterede faggrupper.
- At samle *viden* om behandling af stalkingramte.
- At initiere *forebyggende* indsatser mod stalking, samt at reducere omfanget og følgerne af stalking.

Psykosociale følger af stalking

Stalkingramte er socialt sårbare og en særlig udsat og overset gruppe, dels på grund af omgivelsernes manglende viden og forståelse, dels fordi de ikke har et naturligt sted at henvende sig med henblik på specifik råd og vejledning vedrørende sikkerheds- og handlingsstrategier, eller specifik behandling. Mange mister kontakten til deres sociale netværk, og mister dermed en vigtig støtte og ressource i forhold til at fastholde den daglige livsførelse. På samme måde står de alene i den konkrete situation, med de psykosociale følger af den intimiderende og frygtskabende stalking, med tabet af det almindelige hverdagsliv og med en truende marginalisering. International forskning viser at stalking har store psykiske, fysiske og sociale omkostninger. De fleste oplever et stærkt forøget angstniveau (83 %) siden stalkingen startede, en del får depression (28 %), en fjerdedel overvejer eller forsøger selvmord og flere end halvdelen får symptomer på eller diagnosticeres PTSD. Samtidig udvikler de fleste forværring af eksisterende sygdom eller de udvikler symptomer på stressrelateret sygdom. (Páthe & Mullen: 1997, Dressing: 2007, Sheridan: 2005). Samme forskning peger på at næsten tre fjerdedele (ibid.) oplever ændringer i kontakten til deres sociale netværk, og at de fleste derigennem får *nedsat social- og arbejdsmæssig funktionsevne* som ses ved:

- Hel eller delvis tilbagetrækning og isolation fra det sociale netværk (familie, venner og bekendte), med forøget risiko for social marginalisering.
- Øget sygefravær, mistet arbejde, risiko for mistet tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed øget risiko for arbejdsmæssig marginalisering.

Stalkingramte er således i øget risiko for social og erhvervmæssig marginalisering (Larsen: 2010).

Det er evident at mennesker begynder at reagere psykosocialt, efter blot to ugers stalking – gennemsnitligt varer et stalkingforløb godt to år – og kan være op til 25 år (Purcell, Pathé & Mullen: 2004).

Interventionsbehov

Vi taler her om et omfattende samfundsproblem, hvor det *ikke* er muligt for de berørte *alene*, at ændre på omstændighederne og hvor der er behov for en målrettet og specifik intervention, der inddrager det sociale netværk i form af rådgivning og behandling for at reducere de menneskelige omkostninger.

Intervention målrettet stalkingramte, adskiller sig fra intervention til ofre for personrelateret vold, herunder partnervold og seksuel vold, hvor målgruppen er voldsramte *kvinder*. Gruppen af stalkingramte - kvinder og mænd - består af flere forskelligartede relationstyper mellem stalker og offer, herunder voldsramte kvinder der stalkes efter de har forladt et voldeligt forhold.

Der er behov for en interventionspraksis med specialviden, målrettet den brede gruppe af stalkingramte, som er ressource- og mulighedsorienteret, og som understøtter den enkelte i at fastholde hverdagslivet og den naturlige handlekraft. Der er behov for en intervention der inddrager det betydningsfulde sociale netværk, som en yderligere støtte i forhold til den stalkingramtes handleevne, og som en forebyggende indsats mod de udsattes risiko for isolation og social marginalisering. At inddrage det sociale netværk har ydermere en forebyggende funktion mod netværkets risiko for at selv at blive ofre for stalking. Der er behov for en intervention der tilbyder målrettet hjælp og behandling af den brede heterogene målgruppe, med det formål at reducere og forebygge sygdomsudvikling, og at reducere og forebygge de psykosociale følger. Der er behov for en intervention der gennem viden, rådgivning og informationsformidling kan understøtte potentielle stalkingramtes naturlige handleevne og trang til selvbeskyttelse, og dermed forebygge stalking og konkret vold.

Målet med den psykosociale indsats er:

- At reducerer de voldsomme psykosociale følger i form af angst, depression og PTSD, og at styrke den stalkingramtes selvfølelse og identitet.
- At udvide de ramtes handleevne og deres daglige funktionsevne socialt og arbejdsmæssigt, og derved reducerer risikoen for social- og arbejdsmæssige marginalisering.
- At styrke og udvikle de udsattes sociale netværksrelationer.
- At medvirke til at udvikle samarbejdet i det professionelle netværk omkring den stalkingramte.

4. Projektets målgruppe

Projektet henvender sig til:

- Kvinder og mænd der bliver udsat for stalking af; en ekspartner/-kæreste, ven, nabo, kollega, familie, professionel (f.eks. behandler), bekendt eller en fremmed.
- Børn af stalkingramte, som involveres direkte eller indirekte.
- Pårørende/netværk til stalkingramte som berøres af stalking.
- Fagpersoner som gennem deres arbejde kommer i berøring med stalking, på tværs af fag, sektorer, organisationer og foreninger. (Se figur 1)

Den primære målgruppen af stalkingramte er således heterogen. De ramte har almindeligvis levet et ressourcefyldt og velfungerende dagligliv - hvoraf en del har børn - og de ramte er typisk uforberedt på de ændrede livsbetingelse som stalkingen skaber (Larsen: 2010).

Stalking kan opstå umiddelbart og umotiveret f.eks. af en fremmed person, uden en forudgående relation, ligesom det kan opstå blandt venner og kollegaer eller i kølvandet på en brudt intim relation.

Som den brede heterogene målgruppe, har stalkingramte ikke et naturligt sted at søge hjælp, da de ikke ser sig selv som 'klassiske volds ofre'. De føler sig derfor ofte magtesløse og ladt i stikken, de har ingen steder at henvende sig for at få hurtig og specifik hjælp og behandling. Intervention til denne målgruppe kræver således flere forskellige interventionsformer, som blandt andet er en del af projektets udviklingsmål.

Projekt Dansk Anti-Stalking Center er derfor meget relevant og udfylder således et indsatsmæssigt 'hul' i det danske samfund.

Målgrupper og indsats

	Stalkingramte	Socialt netværk	Børn	Fag-netværk
Intervention	Rådgivning Krisebehandling Traumebehandling Cafemøder	Rådgivning Netværksmøder Cafemøder	Pædagogisk psykologiske Samtaler	Rådgivning Samarbejde Informerende undervisning
Metode	Telefon, mail og personligt Individuelle samtaler Psykoanalytisk Gruppebehandling	Telefon, mail og personligt Gruppemøder	Individuelle samtaler Henvielse til gruppebehandling	Telefon, mail og personligt Møder

(Figur 1)

5. Projektets interventionsmodel

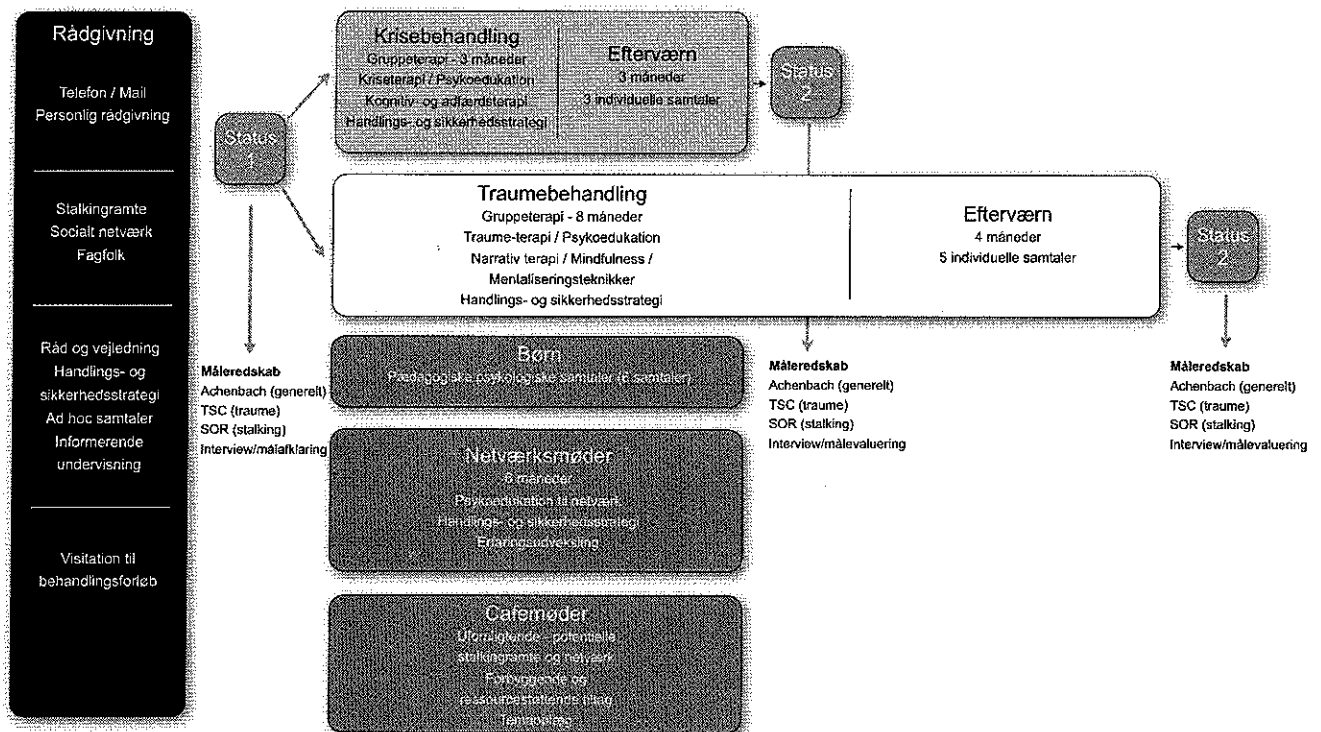
Rådgivning

Dansk Anti-Stalking Center tilbyder rådgivning og vejledning i forbindelse med håndtering af konkret stalking, med udfærdigelse af individuelle handlingsstrategier, sikkerhedsforanstaltninger og psykosociale tiltag. Dette vil foregå gennem;

- Landsdækkende telefonrådgivning, mailrådgivning og personlig rådgivning i Centerets lokaler i København. Rådgivningen har til opgave at hjælpe, støtte og rådgive de udsatte og deres pårørende/sociale netværk i den aktuelle/akutte fase og ved længerevarende stalking.
- Rådgivningen tilbyder op til 6 individuelle samtaler, der samtidig kan fungere som afklarende samtaler, med eventuel henvisning til Centerets behandlingstilbud.
- Rådgivning og vejledning til professionelle fagfolk via telefon og mail, samt tilbud om informerende undervisning om stalking og stalkingrelaterede problematikker.
- Centerets web-site som skal udbygges, vil udgøre en bred informationsstation med faktuelle oplysninger, generelle råd og vejledning. Web-sitet vil indeholde et bruger/netværksforum for stalkingramte, og det vil fungere som et alternativ til den traditionelle rådgivning. Det forventes at web-sitet vil have 22 – 30.000 unikke besøgende pr. år.

Det skønnes at rådgivningen vil modtage op mod 1500 - 2000 henvendelser pr. år (tlf., mail, personlig møde)

Interventionsmodel

Behandling

Behandlingen som er ambulant - tilrettelægges så deltagerne kan passe deres almindelige hverdags- og arbejdsliv - er opdelt i to gruppeforløb, af henholdsvis kortere og længere varighed. De to hovedmålgrupper defineres som:

- A) Akutte stalkingramte hvor stalkingen ikke har varet længere end max 3 – 5 mdr., og hvor den ramte er akut krisepræget med fysiske og psykiske reaktioner i form af f.eks. indre uro og frygt, koncentrations- og hukommelsesbesvær og med oplevelser kaos og magtesløshed.
- B) Kronisk stalkingramte hvor stalkingen har stået på i mere end 3 – 5 mdr. og den stalkingramte er kronisk krisepræget og/eller traumatiseret med reaktioner som f.eks. hypervagtsomhed, angst og mareridt, forhøjet psykisk alarmberedskab og hel eller delvis påvirket social- og erhvervmæssig funktionsevne.

Behandlingsmetoderne der er evidensbaserede, bygger blandt andet på internationale erfaringer med stalkingramte. Metoderne vil udvikle sig i takt med de indsamlede erfaringer gennem hele projektperioden. Udover den konkrete behandling, har projektets behandlingsdel således en metodeudviklingsfunktion, til direkte gavn for de deltagende stalkingramte og til gavn for andre relevante rådgivnings- og behandlingsinstitutioner/-organisationer.

De to behandlingstilbud:

- 1) Krisebehandling - stalkingramte – for deltagere, hvis primære behov rækker udover den tilbudte rådgivning, med behov for en målrettet kriseintervention og planlægning af handlings- og sikkerhedsstrategier. International erfaring (Mechanic: 2002) viser at dyberegående psykoterapeutisk behandling af stalkingramte ikke er hensigtsmæssig i den akutte fase. Derfor tilbydes et 6 mdrs. Behandlingsforløb, som omfatter optil 6 individuelle samtaler, fordelt over tre indlednings- og afklaringsamtaler før, og tre afslutningssamtaler efter endt gruppeforløb. Derudover består behandlingen af et struktureret kriseterapeutisk gruppeforløb med ugentlige møder.

Gruppeforløbet inkluderer metoder som psykoedukation, adfærds- og kognitionsterapi. Et vigtigt element i behandlingen er undervisning i stalkingramtes psykosociale reaktioner og stalkeres adfærd, for at sikre deltagerne en øget viden om stalkingens psykologi, og for at styrke den enkeltes selvopfattelse og selvforståelse. Den adfærdsmæssige og kognitive metode har til formål at udvide den enkeltes oplevelse af handleevne og handlemuligheder og derigennem udvikle mere ressourcefylde og konstruktive sikkerheds- og handlingsstrategier. Metoderne har som overordnet mål at forebygge udvikling af psykosociale følger og at styrke de stalkingramtes hverdags livsførelse. Behandlingsmodellen er især inspireret af det tyske projekt "Therapeutisches Gruppenprogramm für Stalking-Opfer" ved Heidelberg Universitet (Gallos et al. 2009).

Mødedeltagelse 8 – 10 personer, hver uge af 3 timers varighed.

2) Traumebehandling - stalkingramte – for deltager som har passeret det akutte kriseforløb, med behov for dybdegående traumbaseret- og kronisk kriseterapeutisk behandling i kombination med konkret planlægning og etablering af individuelle handlings- og sikkerhedsstrategier. Behandlingen, der strækker sig over ét år, omfatter et intensivt gruppeforløb på 8 mdr. med ugentlige gruppemøder, samt op til 6-8 individuelle samtaler, fordelt med tre timer i indlednings- og afklaringsforløbet og tre - fem timer i det afsluttende efterværnsforløb. Gruppeforløbet inkluderer traumepsykologiske - og narrativpsykologiske metoder. Behandlingsperspektivet bygger på et fænomenologisk eksistentielt grundlag. Metoderne der tillige omfatter psykoedukation, er overvejende traumbearbejdende og stressreducerende - og indeholder redskaber som mindfulness og mentaliseringsteknikker. I kombination med hinanden vil behandlingsmetoderne medvirke til at sikre den stalkingramtes oplevelse af sikkerhed og tryghed, og derved nedbringe den enkeltes konkrete stress- og angstniveau. Metoderne har endvidere til hensigt at hjælpe den enkelte med til at tage kontrollen tilbage over eget liv og livsførelse.

Behandlingsmodellen er inspireret af internationale erfaringer med traumebehandling til stalkingramte og nationale erfaringer med voldsramte kvinder (Mullen et al.: 2000, Mechanic: 2002, Ud af voldens skygge: Mødrehjælpen: 2011)

Mødedeltagelse 8 – 10 personer, hver uge af 3 timers varighed

Under begge behandlingsforløb lægges der op til et tæt samarbejde med repræsentanter fra de relevante instanser omkring den stalkingramte, som f.eks. egen læge, socialrådgiver og politiet – og ikke mindst inddragelse af personer fra det sociale netværk.

Som optimering af behandlingen, indledes alle forløb med en psykosocial udredning, status 1, som består af kvantitative spørgsmål gennem: Stalking Outcome Rating SOR (CMUK: 2011) omhandlende demografiske data vedrørende stalkingens karakter og omfang m.m. og en psykologisk test: Achenbachs empiribaserede adfærdstest (Nissen: 2011), samt traumetest: Trauma Symptom Checklist TSC – som alle gentages ved behandlingens afslutning, status 2. Tilsammen giver disse statusbedømmelser mulighed for at vurdere et bredt spektrum af kompetencer og problemfelter, samt graden af den pågældendes krisepåvirkning-/traumatisering, ligesom statusbedømmelserne fungerer som måleredskaber for behandlingseffekten.

Stalking Outcome Rating er specifikt udviklet i samarbejde med Center for Metode, Udvikling og Kvalitet i Askovgården 2011.

Al behandling i Dansk Anti-Stalking Center er manualbaseret, og alle gruppebehandlingsforløb ledes af psykologer. Projektets behandlingsmodeller forventes at vil blive udviklet gennem projektperioden.

Børn

Børn i stalkingramte familier udsættes for samme form for traumatisering, som børn i voldsramte familier, udover at de i mange tilfælde involveres direkte som nyt mål for stalkingen og/eller som sekundært stalkingoffer (Voetmann, Dannerhuset: Offentlig Høring om Stalking i folketinget 16. marts 2011). Det er et faktum at børn af stalkingramte forældre bliver dobbelt ramt, - både på grund af den konkrete frygtskabende stalking og på grund af den kriseramte-/traumatiserede forælders påvirkede/nedsatte forældreevne. Behandling til disse børn er således tvingende nødvendig, sideløbende med at forælderen går i behandling, for at reducere og forebygge mistrivsel og psykosociale følger i opvæksten.

Børn i alderen 5 – 16 år, tilbydes op til 6 pædagogisk psykologiske samtaler, der har til formål at sikre børnenes trivsel og tryghed. Samtalerne fungerer samtidig som afklaringsamtaler i forhold til evt. henvisning til yderligere gruppebehandling i f.eks. Dialog mod volds børnegrupper.

Netværksmøder

Netværksmøderne i Projekt Dansk Anti-Stalking Center, er målrettet de pårørende/det sociale netværk til de stalkingramte som deltager i behandling. På møderne vil der være fokus på psykoekation, erfaringsdeling og styrkelse af de stalkingramtes netværkspersoner, med henblik på at udvikle og styrke de pågældendes støttemuligheder. Netværksmøderne har ydermere det formål, at forebygge de pårørendes risiko for at blive inddraget som sekundære ofre for stalking. Netværksmøderne foregår én gang om måneden, fordel på 6 mdr.

- Oplæg, erfaringsudveksling og dialogbaseret gruppesamlinger
- Mødedeltagelse max 20 personer/gruppe med 6 mødegange

Professionelle

Internationale erfaringer fra flere interventionsprojekter om stalking (Gallos et al.: 2009, Winter: 2006) peger på vigtigheden af at inddrage det professionelle netværk (omkring den stalkingramte) som politiet, egen læge, socialrådgiver m.fl. i forbindelse med problemløsning i de individuelle tilfælde og behandlingsforløb. Al behandling i Dansk Anti-Stalking Center inddrager de rantes professionelle netværk i forbindelse med planlægning af handlings- og sikkerhedsstrategier og omkring det konkrete arbejde med at styrke de stalkingramte. Derudover tilbydes gruppen af professionelle fagfolk informerende undervisning om stalking i rådgivningen.

Forebyggende tiltag

Cafémøder

- Uforpligtende cafémøder hver anden måned i Centrets lokaler, for potentielle stalkingramte, netværk/pårørende og interesserede. Et forebyggende og ressourcestøttende tiltag, med oplæg af aktuelle og relevante temaer, mulighed for diskussion og debat, samt uforpligtende samvær og erfaringsudveksling for både tidligere brugere og potentielle stalkingramte, deres pårørende og øvrige netværk.

Projektplan

Projektet gennemføres i Dansk Anti-Stalking Centers lokaler, centralt beliggende i København - fra 1. april 2011 - til 31. marts 2014 og vil i hovedtræk forløbe som følger:

2012

- Opbygning af organisatorisk kapacitet – udbygning og fornyelse af web-site
- Opbygning og kvalificering af registrerings- og dokumentationsredskaber
- Rekruttering og opkvalificering af medarbejdere
- Kontakt til og etablering af samarbejdsparter
- Rådgivning og behandling i forhold til de inkluderede målgrupper

2013

- Intern års-evaluering og opkvalificering af projektet
- Løbende opkvalificering af medarbejdere og ledelse
- Midtvejsseminar og formidling i fagmiljøer
- Løbende formidling af projektets erfaringer og resultater
- Rådgivning og behandling i forhold til de inkluderede målgrupper

2014

- Intern års-evaluering og opkvalificering af projektet
- Rådgivning og behandling i forhold til de inkluderede målgrupper
- Løbende opkvalificering af medarbejdere og ledelse
- Ved evt. ekstern evaluering; udarbejdelse af kravspecifikation/indgåelse af kontrakt med evaluatør
- Løbende formidling af projektets erfaringer og resultater
- Dialog med kommuner, rejsehold og generel information
- Udarbejdelse af forankringsplan
- Evt. Ekstern evaluering af projektet
- Slutkonference

6. Succeskriterier

Med den specifikke intervention i Dansk Anti-Stalking Center, forventes det at rådgivningen og behandlingen vil medvirke til at *reducere* og/eller i bedste fald *eliminere* de psykosociale følger af stalking. Det forventes således at indsatsen vil kunne *udvide* de berørtes *handlemuligheder og handleevne*, og derved *udvide* deres sociale og erhvervmæssige *funktionsevne*. Alt dette, med en positiv effekt på de stalkingramtes mulighed for at fastholde den daglige *livsførelse*. Det forventes samtidig at behandlingen vil styrke stalkingramtes sociale netværksrelationer samt tilknytningen til arbejdsmarkedet og derved *forebygge social og erhvervmæssig marginalisering*.

Projektets succeskriterier

Stalkingramte

At reducere følgevirkningerne af stalking i forhold til angst, depression og PTSD.

At styrke de stalkingramtes handleevne og livsførelse gennem fastholdelse af deres sociale netværk samt tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Børn

At reducere følgevirkningerne af stalking i forhold til angst, depression, PTSD & social trivsel

At forebygge involvering som nyt offer.

Pårørende til stalkingramte

At styrke pårørendes kompetence og handleevne som ressourcepersoner for stalkingramte

At forebygge involvering som nyt offer, og at reducere følgevirkningerne af stalking.

Professionelle

At det professionelle netværk, gennem tilførsel af ressourcer og informerende undervisning, medvirker i problemløsningen omkring de stalkingramte.

7. Dokumentation

Der anvendes et dokumentations- og registreringssystem udviklet af Center for Metodeudvikling, Udvikling og Kvalitet (Askovgården 2011) som inkluderer kvantitative og kvalitative spørgeskemaer, og omfatter blandt andet demografiske og stalkingrelaterede data. Ved alle henvendelser vedrørende rådgivning og vejledning, og i forbindelse med den tilbudte behandling i Dansk Anti-Stalking Center, foretages registrering og dokumentation med henblik på stalkingens karakteristika og følgevirkninger, beskrivelse af de forskellige stalking-typers problematikker og stalkingramtes interventionsbehov

Projektet er bygget op omkring en praksisforskningsmodel, der skal beskrive den kliniske praksis, og sikrer kvalitetsudviklingen af interventionstilbudet. Der foretages en intern evaluering af projektet, blandt andet på baggrund af de indsamlede spørgeskemaer fra rådgivningen (de personlige samtaler) - og fra behandlingen (status 1 og status 2). Den interne evaluering, som vurderes årligt, forventes at give indikationer på værdien af både rådgivnings- og behandlingsdelen, med mulighed for løbende at udvikle og forbedre interventionen – og således kvalificere projektet.

I forbindelse med evt. ekstern projektevaluering, søges der særskilte midler.

8. Formidling

Projekt Dansk Anti-Stalking Center vil være den første sociale indsats mod stalking i Danmark. Det forventes at projektet vil tiltrække mediernes opmærksomhed, hvilket vil eksponere projektet og Centret, og derved medvirke som et informationsformidlende element.

Erfaringerne fra projektet vil blive præsenteret og formidlet i relevante fagmedier og fagmiljøer, som eksempelvis ved politiet, i social- og sundhedsvæsenet herunder de praktiserende læger, psykologer, pædagoger m.fl. Formidling af projektets resultater vil endvidere ske gennem et midtvejsseminar og en konference ved projektets afslutning, med deltagelse af alle relevante fag-netværk.

Derudover vil den indsamlede viden og praksiserfaring, søges videreformidlet gennem initiering af - og deltagelse i - seminarer og kursusaktiviteter til relevante faggrupper i private og offentlige instanser, herunder interesseorganisationer, socialforvaltninger, sundhedsvæsenet og andre.

9. Organisation og projektledelse

Organisationen bag projektansøgningen, er den humanitære organisation Askovgården, der har eksisteret i 30 år. Askovgården har stor erfaring med at etablere, udvikle og gennemføre tilsvarende projekter, herunder Askovhus – et behandlingstilbud siden 1983 til unge spiseforstyrrede i København og behandlingstilbudet til voldelige mænd - Dialog mod Vold - med afdelinger i København, Århus og Odense (se i øvrigt: www.askovgaarden.dk). Askovgården er en solid organisation med adm. direktør Per I. Hensen, som den overordnede økonomiansvarlige.

Projektansvarlig for det interventionsmæssige og faglige indhold og den daglige ledelse, er Lise Linn Larsen, leder af Dansk Anti-Stalking Center som blandt andet er forfatter til bogen 'Stalking – om chikane, forfølgelse og trusler'.

10. Videreførelse af projektets aktiviteter efter projektperioden

I Projekt Dansk Anti-Stalking Center indgår metodeudviklingsmålet; at udvikle en *idealmode*l for rådgivning og behandling af stalkingramte i hele Danmark.

Projektets mail- og telefonrådgivning fungerer landsdækkende, hvorimod personlige samtaler og interventionens øvrige behandlingsdel foregår (lokalt) i københavnsområdet. I slutningen af projektperioden fastlægges en 5 årsplan, hvor interventionsmodellen tænkes videreført og udvidet, fra at være en både landsdækkende og lokal indsats, til et nationalt tilbud med afdelinger i centrale dele af landet, med lige adgang for alle brugere. Interventionen tænkes videreført som et helt eller delvis kommunalt/offentligt støttet rådgivnings- og behandlingscenter for stalkingramte og deres netværk. Visionen er at udvikle et koncept til et fremtidigt interventionscenter der ligeledes fungerer som et nationalt videnscenter for stalkingramte i Danmark, som indgår i et tæt samarbejde med andre interesseorganisationer som LOKK, Danner, Offerrådgivning, Dialog Mod Vold, Mandecentret m.fl.

11. Projektets Budget

Budget Dansk Anti-Stalking - permanent projekt

Nr	udgift/navn	Budget
1	Løn til projektleder - fuld tid	610.000,00
2	Løn til 1 rådgiver - fuld tid	372.000,00
3	Løn til 2 Psykologer - fuld tid	1.066.980,00
4	Løn til sekretær - fuld tid	320.000,00
5	Løn til 1 psykolog - fuld tid – børn	533.490,00
6	Andre personaleudgifter	67.200,00
7	Rådgivning	25.000,00
8	Feriepenge afsat	375.000,00
9	Lønudgift i alt	3.369.670,00
10	Lokale udgifter (husleje, opvarmning, el, vand, renovation)	600.000,00
11	Møder	60.000,00
12	Kontorhold (inkl. Rengøring)	331.024,00
13	Materialeanskaffelser	50.000,00
14	Externe konsulenter (inkl. Supervision)	150.000,00
15	Transport	50.000,00
16	Regnskab/revision/administration	332.748,00
17	Øvrige driftsudgifter i alt	1.573.772,00
18	Fornyelse af Web-site	155.000,00
19	Total	5.098.442,00

12. Referencer

- Andersson, J. & Holmberg, S. (2006): *Stalking I Sverige. Omfattning och åtgärder – Rapport 2006:3*. Stockholm. BRÅ
- Budd, T. & Mattison J. (2000b): *The extent and nature of stalking: Findings from the 1998 British Crime Survey*. London. Home Office Research Study 210.
- Dressing, H. Gass, P. Kuehner, .C. (2006): *What can we learn from the first community-based epidemiological study of stalking I Germany?*. International Journal of LAW AND PSYCHIATRY p. 10-17
- Mechanic, M. (2002): Clinical Implication for assessment and intervention In: Davis, K.E., Hanson Frieze, I., Mauro R.D. 2002: *Stalking. Perspectives on Victims and Perpetrators*. New York. Springer
- Nissen, P. (2011): *Achenbachs Child Behavior Checklist CBCL og relaterede instrumenter*. Skolepsykolog.dk
- Gallos, C., Bindeballe, N., Gass, P, & Dressing, H. (2009): Therapeutisches Gruppenprogramm für Stalking-Opfer. *Originalen. Psychoterapeut*, 3. p. 199-204
- Larsen, L.L. (2010): *Stalking – om chikane, forfølgelse og trusler*. Kbh. Nyt Nordisk Forlag Arnolds Busch
- Nissen, P. (2011): *Achenbachs Child Behavior Checklist CBCL og relaterede instrumenter*. Skolepsykolog.dk
- Pathé, M. & Mullen, P.E.(1997): *The Impact of Stalkers on Their Victims*. British Journal of Psychiatry 170, p.12-17
- Purcell, R. Pathé, M. & Mullen P.E. (2004): "Editorial: When do repeated intrusions become stalking?". *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, vol. 15 no. 4. 571-583
- Sheridan, L. (2005) *Key findings from www.stalkingsurvey.com* University of Leicester
- Winter, F. (2006): *Crisis-Intervention-Team. Stalking and Domestic Violence. "Stalking-CIT" Concept of the "Täter-Opfer-Ausgleich Bremen e.V."*.
<http://www.stalking-kit.de/KIT-Kurzkonzept%20English.pdf>